

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2007. évi október hó 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A harmadfokú bíróság a lopás vétsége és más bűncselekmények miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 1.Bf.39/2007/4. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott bűnösségét 6 rb. közokirattal visszaélés vétségében állapítja meg;
- a főbüntetés tartamát 4(négy) hó börtönre, a közügyektől eltiltás idejét 1(egy) évre enyhíti;
- a vádlottat a lopás vétsége és a lopás vétségének kísérlete miatt emelt vád alól felmenti;
- 2 rb. tulajdon elleni szabálysértés miatti eljárást megszünteti;

Megállapítja, hogy az első- és másodfokú eljárás során felmerült 13.680 (tizenháromezer-hatszáznyolcvan) forint bűnügyi költségből 6.480 (hatezer-négyszáznyolcvan) forintot az állam visel.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült 3.600 (háromezer-hatszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

Az elsőfokon eljáró Pécsi Városi Bíróság a 2006. évi november hó 8. napján kelt 9.B.741/2006/11. számú ítéletével a vádlott bűnösségét lopás vétségében, lopás vétségének kísérletében és 5 rb. közokirattal visszaélés vétségében állapította meg, ezért vele szemben 10 hó börtönt és 2 év közügyektől eltiltást szabott ki.

E határozatot a Baranya Megyei Bíróság a 2007. évi március hó 14. napján kelt 1.Bf.39/2007/4. számú ítéletével megváltoztatta, és - a szabadságvesztés tartamának 7 hónapra történő mérséklése, valamint a lefoglalt dolgok kiadásának a módosítása mellett - a vádlottat 6 rb. közokirattal visszaélés vétségének a vádja alól felmentette.

Ez utóbbi rendelkezés miatt, a vádlott büntetőjogi felelősségének a megállapítása és súlyosbítás érdekében, az ügyész jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn, és - figyelemmel a vagyon elleni bűncselekmények minősítésénél irányadó új értékhatárookra - a lopás vétsége és a lopás vétségének kísérlete tekintetében a vádlott felmentését indítványozta.

A harmadfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott másodfokú ítéletet a Be.387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során a tényállást - a Be.388.§ (2) bekezdésében írtak szerint - az iratok tartalma alapján mindössze annyiban egészítette ki, hogy a sértett közokiratokat tartalmazó autóstáskája a bal első ülés alatt volt (*9.B.741/2006/11. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal*).

Az első- és másodfokú eljárás lefolytatására a perrendi szabályok megtartásával került sor: a másodfokú bíróság a fenti kiegészítéstől eltekintve a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól mentes tényállást állapított meg. Logikus érveléssel történt meg a mindkét helyszínen tetten ért vádlott védekezésének az elvetése is; végső soron annak rögzítése, hogy különböző személygépkocsikból idegen dolgokat vett el, illetve kísérelt meg elvenni.

E tényállás irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

Az irányadó tényállás 1. pontjában megfogalmazottak rövid lényege szerint a vádlott a P....település S. utca 1. szám alatti lakóház előtt, le nem zárt állapotban parkoló gépjármű ülése alól az éjszakai órákban egy kézitáskát is elvett, amelyben a sértett benne tartotta a személyi igazolványát, lakcímkártyáját, vezetői- és forgalmi engedélyét, a környezetvédelmi vizsgát igazoló lapot és az autó törzskönyvét.

A harmadfokú bíróság álláspontja szerint e tényállásból a közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében is a vádlott büntetőjogi felelősségére kellett volna következtetni.

A másodfokú bíróság - bár erre kifejezetten nem tért ki - a Be.6.§ (3) bekezdés c./ pontjának I. fordulatra alapított felmentő rendelkezését a vádlott tévedésével (Btk.27.§ (1) bekezdés) indokolta. Alapvetően, hogy az elkövetés időpontjára, helyére és nem utolsó sorban a gépkocsi nyitott ajtaira tekintettel nem számíthatott az autóstáskában elhelyezett közokiratokra; azok birtokbavételével - mivel nem győződött meg a táska tartalmáról - legfeljebb hanyagság terhelte.

Ennek megállapítására - figyelemmel a Btk.14.§ II. fordulatra - akkor lenne lehetőség, ha a szóban forgó magatartás következményeit (a közokiratok jogtalan megszerzését) a vádlott, tőle elvárható körültekintés hiányában nem látta előre.

Közismert tény ugyanakkor, hogy a kisméretű kézitáskák - a személyes jellegű ingóságok mellett - a napi ügyintézéshez szükséges okiratok tárolására is használatosak. Különösen igaz ez az engedélyhez kötött gépjárművel rendszeresen közlekedő személyek esetében, akik a jogszerű használat bizonyítása érdekében több, különböző célt szolgáló közokiratot is maguknál tartanak.

Kétségtelen, hogy a sértett könnyelmű volt, amikor a kézitáskáját az autójában hagyta, s mindössze arra figyelt, hogy az mások elől, az ülés alá csúsztatva rejtve maradjon. E körülménynek azonban legfeljebb a büntetőjogi jogkövetkezmények meghatározásakor lehetett volna jelentőséget tulajdonítani.

A harmadfokú bíróság megítélése szerint ugyanis e bűncselekmény megállapíthatósága szempontjából nem az elkövetés ideje vagy helye a döntő, hanem az, hogy milyen dolog eltulajdonítása útján kerül sor a közokirat jogtalan megszerzésére. Ha az elvett dolog - az általános élettapasztalat szerint - közokiratot is tartalmazhat: nincs indok az eshetőleges szándék mellőzésére. (Nyilvánvalóan más lett volna a helyzet, ha a vádlott kizárólag a szerszámosládát vagy az elsősegély csomagot veszi magához, és a közokiratok később abból kerülnek elő.)

Mindebben az ítélezési gyakorlat több évtizede következetes (BH 1992/151. számú eseti döntés).

Ezért a harmadfokú bíróság az ügyészi fellebbezést e körben megalapozottnak találva a vádlott bűnösségét 6 rb. a Btk.277.§ (1) bekezdésében meghatározott közokirattal visszaélés vétségében megállapította.

Az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróságok nem tévedtek, amikor a vádlottat vagyon elleni bűncselekmény elkövetése miatt elmarasztalták. A 2007. évi június hó 1. napjától kezdődően azonban módosult a Btk.138/A.§-a; így a 20.000 forintot meg nem haladó értékre elkövetett lopás - a Btk.316.§ (2) bekezdésének a./-j./

pontjaiban felsorolt minősítő körülmények hiányában - kizárólag az 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban: Sztv.)157.§ (1) bekezdés a./ pontja szerinti tulajdon elleni szabálysértés megállapítására adhat alapot.

Következésképpen a harmadfokú bíróság - szem előtt tartva a Btk.2.§-ban megfogalmazottakat, és az elbíráláskor hatályban lévő törvényt alkalmazva - a vádlottat a Btk.316.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő lopás vétsége (tényállás 1. pontja), valamint a Btk.316.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő lopás vétségének Btk.16.§-a szerinti kísérlete (tényállás 2. pont) miatt emelt vád alól a Be.6.§ (3) bekezdés a./ pontjának I. fordulatában írt okból felmentette.

A bűnösség körének lényeges megváltozása szükségessé tette a büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezők átértékelését is.

A vádlottal szemben - figyelemmel a Btk.12.§ (1) bekezdésére, valamint a Btk.85.§ (1)-(3) bekezdéseire - két hónaptól három évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés volt kiszabható.

Nyomatékos súlyosító körülmény a vádlott kifogásolható életvezetése; az tehát, hogy a többszörös visszaesés megállapításához szükséges mértéken túl is volt büntetve. Vele szemben két oknál fogva is a felemelt büntetési tétel volt az irányadó, ezt nyilvánvalóan a terhére kellett értékelni, ahogyan - a kettőt meghaladó bűnhalmazat mellett - azt is, hogy az újabb bűncselekményét feltételes szabadság hatálya alatt követte el.

Ezzel szemben enyhítő a két kiskorú gyermekről történő gondoskodás. Nem lehetett ugyanakkor figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a jogtalanul megszerzett közokiratokat a sértett rövid időn belül, hiánytalanul visszakapta.

Ez utóbbiakra tekintettel a harmadfokú bíróság a kiszabott fő- és mellékbüntetést enyhítette. Álláspontja szerint a Btk.37.§-ban megfogalmazott célok eléréséhez rövidebb tartamú szabadságvesztés, illetve közügyektől eltiltás is elegendő.

A cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével az Sztv.11.§ (7) bekezdése alapján nincs helye felelősségre vonásnak. Ezért a tulajdon elleni szabálysértés miatti eljárást az Sztv.84.§ (1) bekezdés g./ pontja alapján meg kellett szüntetni.

A vagyon elleni bűncselekményeket érintő felmentő rendelkezés, valamint szabálysértési felelősség hiányában az igazságügyi tárgyszakértő közreműködésével kapcsolatosan felmerült 6.480 forint bűnügyi költség megfizetésére a vádlott nem kötelezhető; azt a Be.339.§ (1) bekezdése folytán az állam viseli.

E körben tehát a harmadfokú bíróság - a Be.398.§ (1) bekezdése alapján - a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Az egyéb - a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből történő kizárásra és a lefoglalt ingóságok kiadására vonatkozó - rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a harmadfokú bíróság a Be.397.§-ban írtak szerint helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés - figyelemmel a Be.385.§-ban írtakra - a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

Pécs, 2007. október 16.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Pécsi Városi Bíróság 9.B.741/2006/11. számú ítélete - a Baranya Megyei Bíróság 1.Bf.39/2007/4. számú ítéletében, illetve a Pécsi Ítéltábla Bhar.I.121/2007/4. számú ítéletében írt változtatásokkal - a 2007. évi október hó 16. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: